

Vantaalaisten osallisuuden kokemukset ja näkemykset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksistaan 2021

Osallisuusteemaisen kuntalaiskyselyn tulokset

2/2021 | Sanna Ironta, osallisuussuunnittelija (etunimi.sukunimi@vantaa.fi)

Kyselyn vastaajat

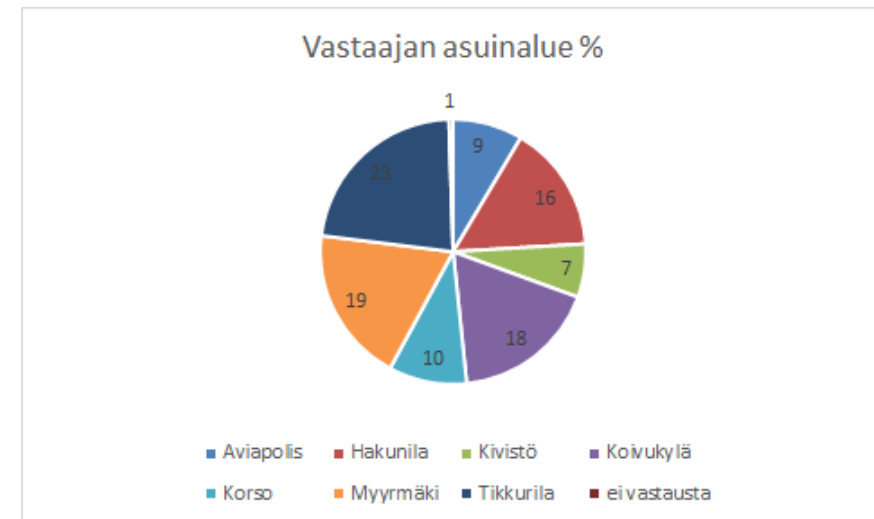
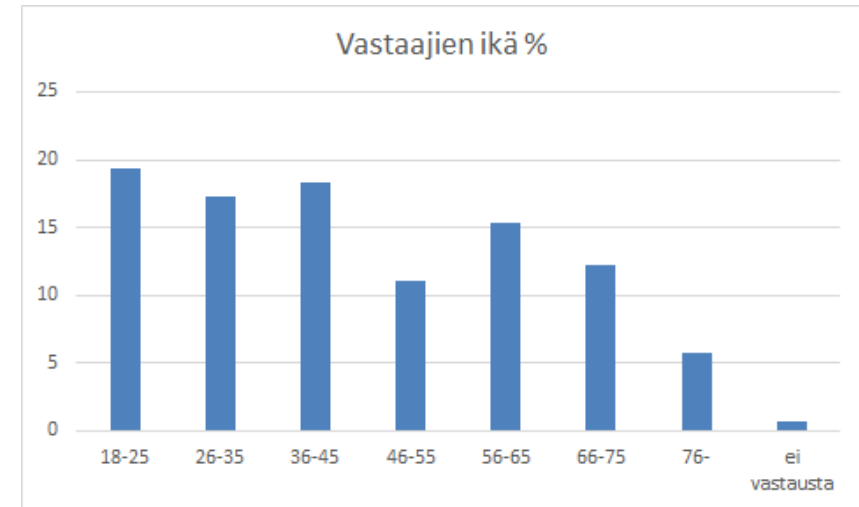

Kysely lähetettiin 2000 vantaalaiselle. Kysely oli auki 9.12.2020 - 10.1.2021

Kyselyyn vastasi 399 vantaalaista, joista 55 % postitse ja 45 % verkossa. 18 – 25 -vuotiaat vastaajat olivat suhteessa väestöjakaumaan hieman yliedustettuja, kun taas 46 – 55 -vuotiaat aliedustettuja.

Vastaajia saatiin kaikilta suuralueilta. Koivukylässä, Myyrmäessä ja Hakunilassa vastaajia on vähemmän verrattuna Vantaan yleiseen väestöjakaumaan, Tikkurilassa ja Korsossa taas enemmän.

Vastaajista 88 % oli syntynyt Suomessa. Yleisimmät syntymämaat Suomen lisäksi olivat Venäjä, Viro ja Irak. Suomea äidinkielenään puhuvia vastaajia oli 86 % ja ruotsinkielisiä 2 %.

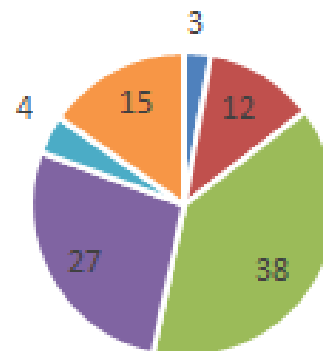

Tyytyväisyys osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin

31 % vastaajista oli erittäin tai jokseenkin tyytyväinen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiinsa Vantaalla.

Vastausten keskiarvo laski vuodesta 2020, mutta tyytyväisten osuus ei.

Kuinka tyytyväinen olet osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin Vantaalla?

- 1 erittäin tyytymätön
- 2 jokseenkin tyytymätön
- 3 ei tyytymätön eikä tyytyväinen
- 4 jokseenkin tyytyväinen
- 5 erittäin tyytyväinen
- EOS

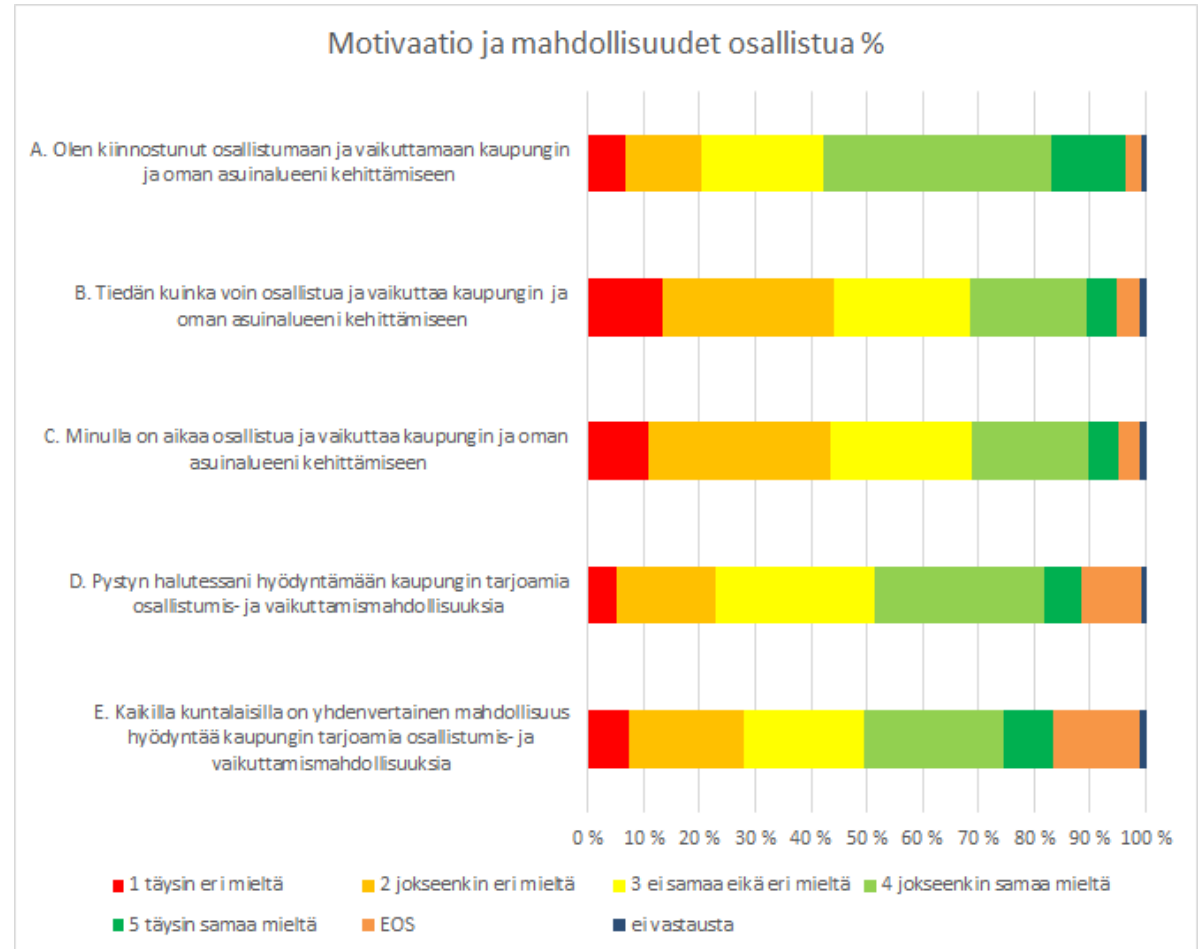
Motivaatio ja mahdollisuudet osallistua

Yli puolet oli kiinnostunut vaikuttamaan kaupungin ja asuinalueen kehittämiseen, mutta vain vähän yli neljäsosa tiesi miten voi vaikuttaa ja heillä oli aikaa siihen.

37 % oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä väitteen “Pystyn halutessani hyödyntämään kaupungin tarjoamia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia” kanssa.

Ajan ja tiedon puute sekä epäyhdenvertaiset mahdollisuudet näyttäytyvät keskeisimpinä esteinä vaikuttamiselle.

Mieluisat osallistumis- ja vaikuttamistavat

Äänestäminen kunnallisvaaleissa koettiin sekä vaikuttavimmaksi että mieluisammaksi osallistumisen tavaksi. Liki 90 % vastaajista valitsi äänestämisen mieluisaksi tavaksi osallistua Vantaalla.

Seuraavaksi suosituimpia olivat sähköiset kyselyt (yli 50% piti mieluisana) sekä palautteen anto verkkosivuilla (liki 40 %).

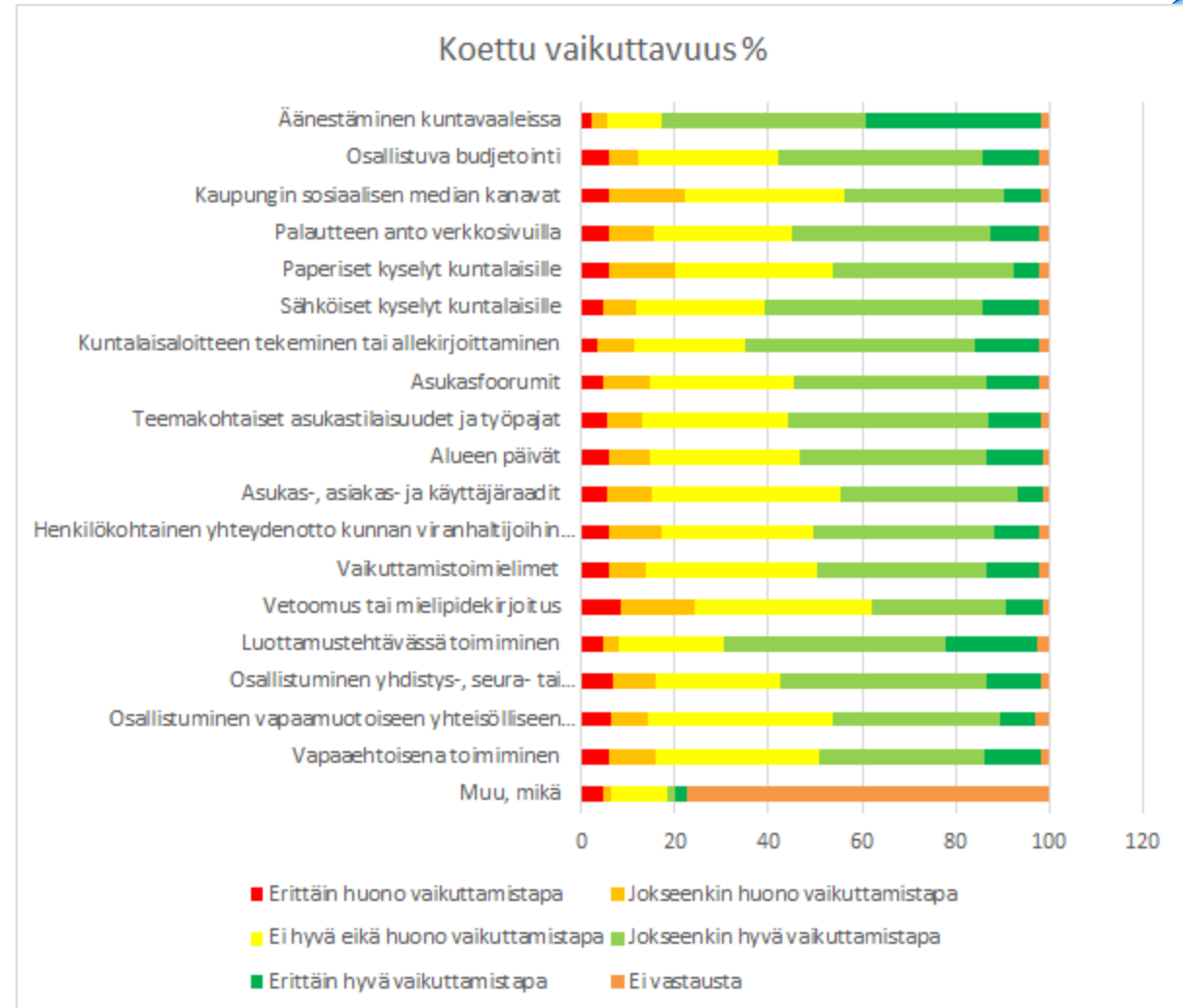
Osallistumisen koettu vaikuttavuus

Ylivoimaisesti vaikuttavimmaksi osallistumisen muodoksi koettiin äänestäminen kuntavaaleissa. Seuraaviksi vaikuttavimpina tapoina pidettiin luottamustehtävissä toimimista, sähköisiä kyselyitä ja kuntalaisaloitteita.

Vetoomusta tai mielipidekirjoitusta pidettiin tehottomimpana.

Joistain vastauksista voidaan tulkita, ettei annettu osallistumiskanava ole tuttu. Esimerkiksi asukas-, asiakas- ja käyttäjäraadit 40 % oli arvioinut ei hyväksi eikä huonoksi vaikuttamistavaksi.

Avovastauksissa mainittiin mm. ruuan jako vähäosaisille sekä kunnallisvaaliedokkuus.

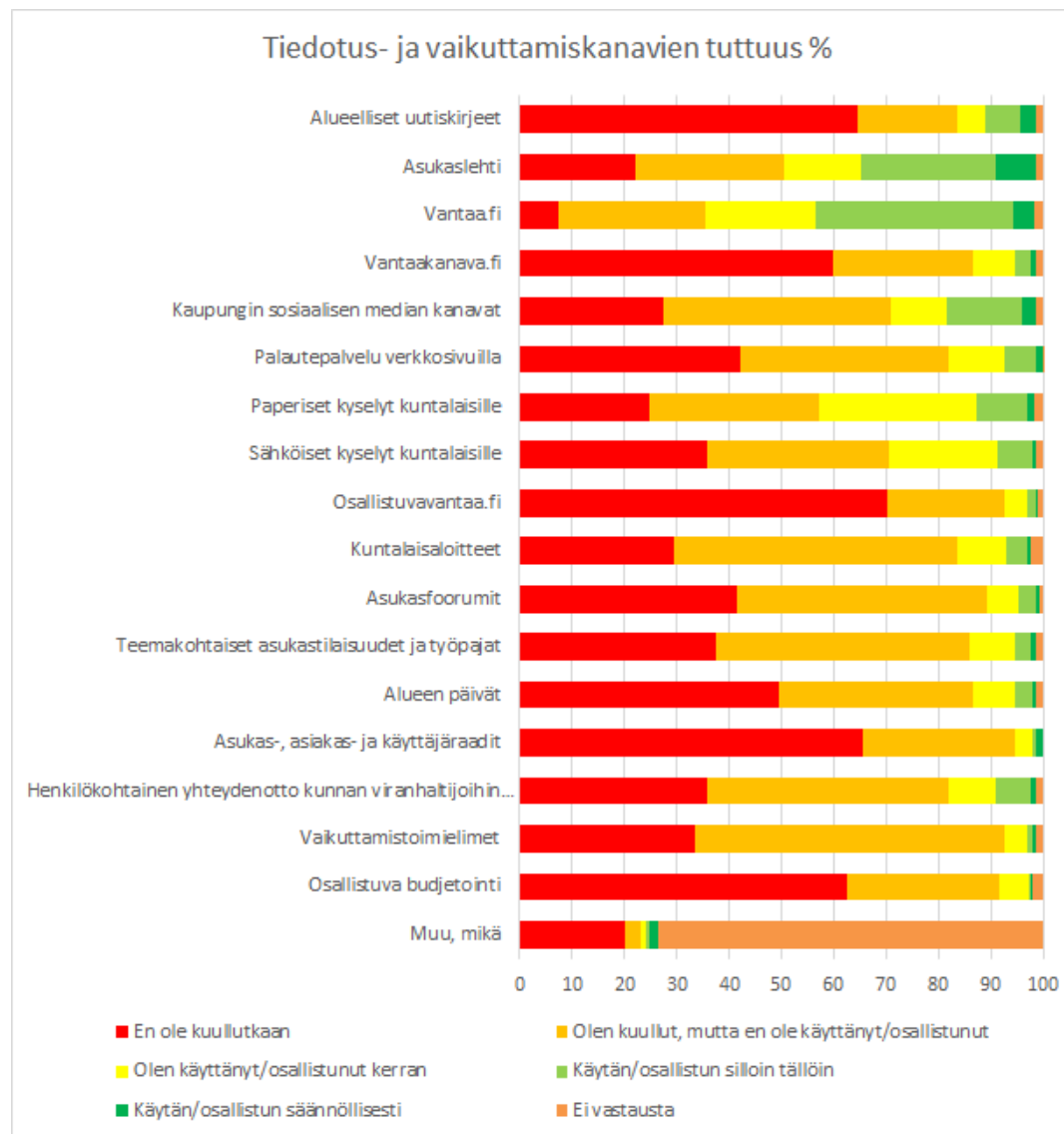
Viestintä- ja osallistumiskanavien tuttuus

Parhaiten kaupungin viestintä- ja osallistumiskanavista tunnettiin vantaa.fi- verkkosivut. 60 % vastaajista on käyttänyt sivustoa ainakin kerran tai useammin.

Seuraavaksi parhaiten tunnettiin Asukaslehti, jota myös liki puolet vastaajista on lukenut ainakin kerran. Molempien tunnettuus laski hieman edellisvuodesta.

Heikoiten viestintäkanavista tunnettiin OsallistuvaVantaa.fi, josta 70 % vastaajista ei ollut kuullutkaan.

Kyselyssä tiedusteltiin ainoastaan vastaajien kokemusta kaupungin virallisista viestintä- ja vuorovaikutuskanavista. Avovastauksissa esiin nousivat mm. Helsingin Sanomat ja Yle. Moni- ja selkokielistä viestintää toivottiin.

Osallisuuden kokemus

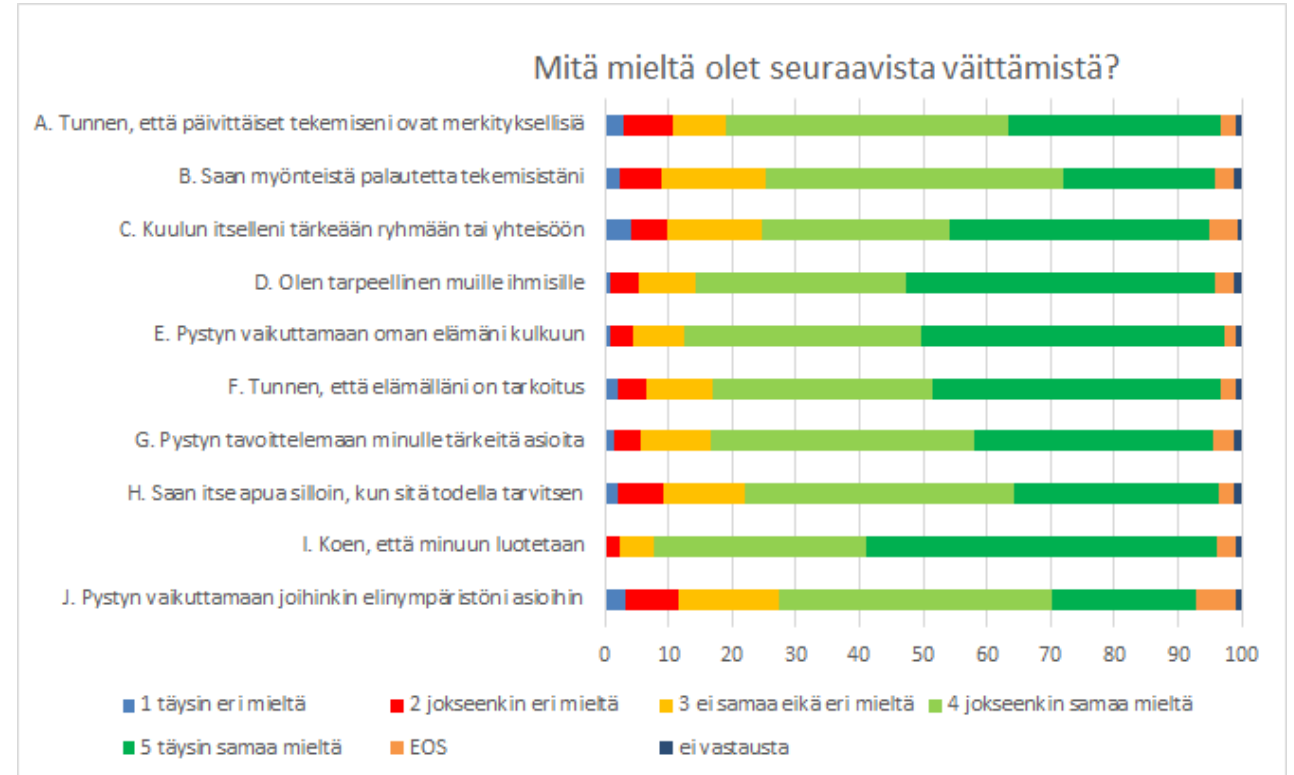
Kyselyssä mitattiin vantaalaisten osallisuuden kokemusta myös sosiaalisesta näkökulmasta. Mittarina käytettiin THL:n tieteellisesti validoitua **osallisuusindikaattoria** (asteikolla 0-100).

Kaikkien vastaajien keskiarvo osallisuusindikaattorilla oli 77. Ei muutosta edellisvuodesta. Samaa tasoa kuin kansallisesti.

Eniten myönteisiä vastauksia keräsi väittämät ”Koen että minuun luotetaan” (88%) ja ”Pystyn vaikuttamaan oman elämäni kulkuun” (85%).

Vähiten myönteisiä eli vähintään jokseenkin samaa mieltä keräsi väitteet ”Kuulun itselleni tärkeään ryhmään tai yhteisöön”, ”Pystyn vaikuttamaan joihinkin elinympäristöni asioihin” ja ”Saan myönteistä palautetta tekemisistäni” (65-70%).

Indikaattori matalampi yksin asuvilla ja työttömillä koko väestössä (THL). Kuntalaiskyselyn aineiston mukaan nuorilla ja eläkeläisillä samaa tasoa (74-75). Vieraskielisillä 76, ruotsinkielisillä 82, mutta aineisto pieni, eli ei voida tehdä johtopäätöksiä. Culturan selvityksen (2019) mukaan venäjän- ja arabiankielisillä 66.

Huom! Suurin osa vastaajista arvioi terveytensä ja tulotonsa hyväksi. THL:n mukaan koettu osallisuus on yhteydessä mm. terveyteen ja työllisyyteen. Vantaan osattomien kokemus ei välttämättä näy tuloksissa.

Luottamus Vantaan kaupunkiin

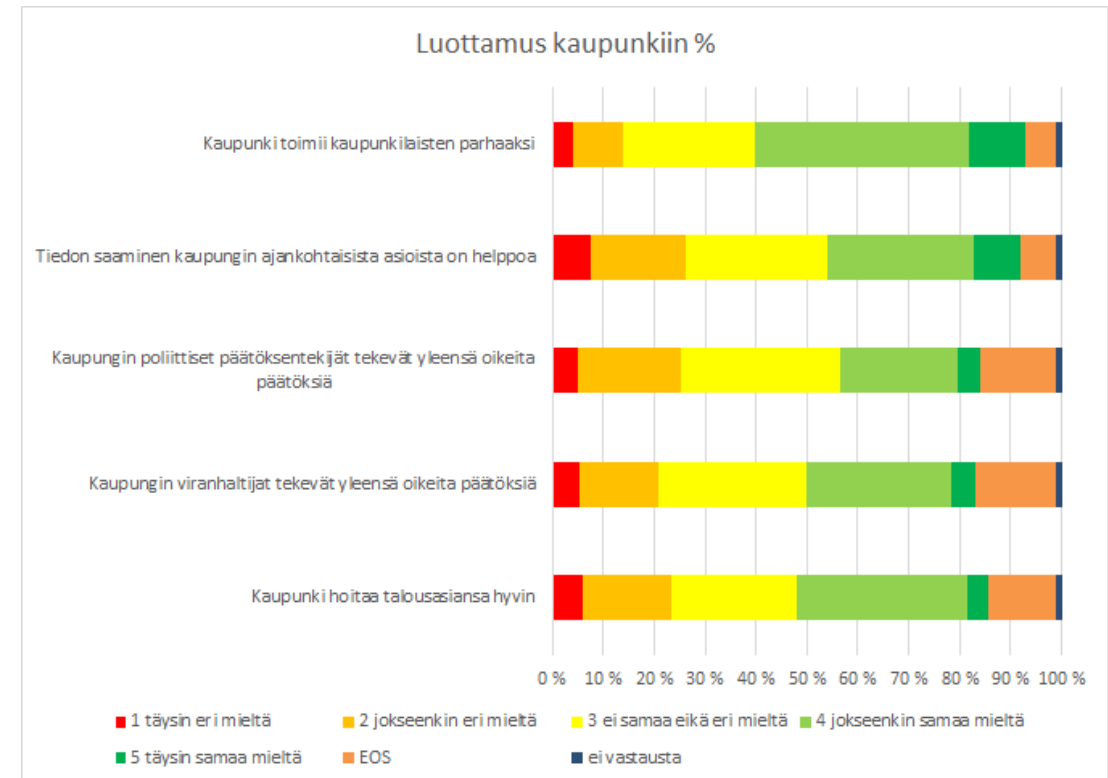

Luottamus kaupunkiin ja kokemus tiedon saannin helppoudesta lisääntyivät edellisvuodesta.

Eniten vastaajat allekirjoittivat väitteen siitä, että kaupunki toimii kaupunkilaisten parhaaksi (58 %).

Vain noin kolmannes koki päättäjiensä ja viranhaltijoiden tekevän oikeita päätöksiä.

Tiedonsaannissa on edelleen kehitettävää. Vaikka 38 % koki tiedon saamisen helpoksi, 27 % oli täysin tai jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa.

Kuuluminen alueeseen

Eniten vastaajat kokivat kuuluvansa Suomeen (71 %).

Seuraavaksi eniten, 45 % vastaajista, koki kuuluvuutta melko tai erittäin paljon asuinalueeseensa, hieman enemmän kuin kaupunginosaan.

Vantaaseen tai johonkin muuhun kuntaan koki kuuluvansa yhtä moni, 40 % molemmissa.

Nostoja avovastauksista

“Ajattelen, että asukkaalla on mahdollisuus vaikuttaa eri kanavien kautta. Jos on niistä tietoinen. Tiedottaminen on tärkeää, myös eri kielillä, mutta esim. omalla kohdallani työ vie suuren osan ajastani ja voimistani, en jaksa ottaa selvää ja vaikuttaa. Samoin varmasti vaikuttavat työttömyys, sairaudet ja muut vaikeudet. Jos niihin ei ensin saa tukea (ja jos tietää mistä tukea voi saada), niin halu/kyky yhteisiin asioihin on heikko.” 56 – 65 v nainen

“Hyvä kysely, hyvä että tällaista tehdään. Byrokraatit eli viranhaltijat eivät välitä tavallisten ihmisten tilanteesta. Poliitikot eivät ymmärrä eivätkä välitä muusta kuin poliittisista irtopisteistä. Vantaa rakennetaan järjettömän täyteen ilman palveluja, esim. Kivistö ja Keimola on edelleen jätetty ilman palveluja. Rakentamista tulisi suunnitella etukäteen, jotta ongelmat voisi välttää etukäteen.” 36 – 45 v mies

Nostoja avovastauksista

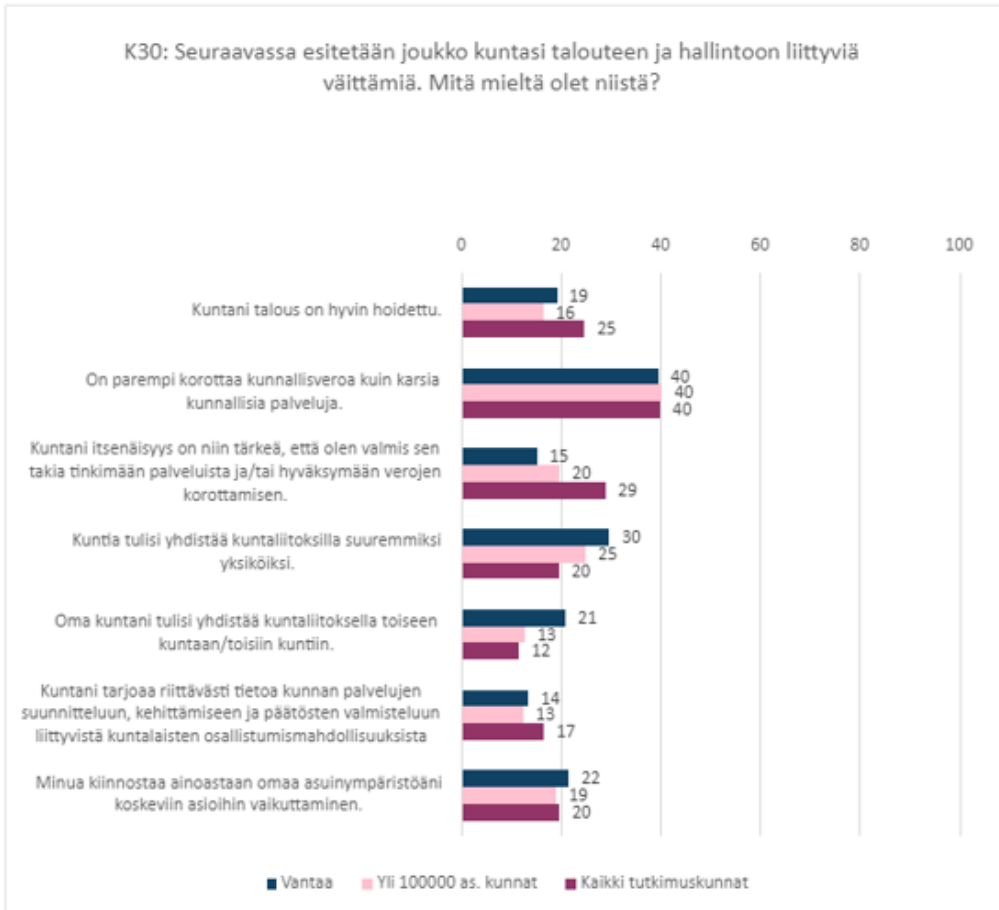

“Toivoisin vaikuttamisen olevan nykyistä helpompaa, esim. jotakin matalankynnyksen sähköisiä kyselyjä, jotka olisi helposti tavoitettavissa, esim. some/uutiset/vastaavat lomakkeet postitse. Päätöksenteko voisi olla myös läpinäkyvämpää ja tiedotus päätöksistä tai niiden lähestymisestä parempaa.” 18 – 25 v nainen

“Oli vaikea vastata kysymyksiin, koska aktiviteettini on totaalisesti vähentynyt vaikean terveystilanteeni takia. En pystynyt aina arvioimaan, vastaanko nykytilanteeni vai aikaisemman elämäntilanteeni puitteissa. Passiivisuuteni osallistuvaan toimintaan perustuu suurelta osin huonoon terveyteeni ja toimimiseen mieheni n. 10 vuotta kestäneen omaishoitajuuteen. -- Hoidan nykyään yhteyksiä kirjeitse tai puhelimella. Käytin aikaisemmin, tosin rajoitetusti sähköistä viestintää, mutta vanha tietokoneeni teki lakon ja uuteen en ole koronan takia ehtinyt tutustua. Olen riskiryhmään kuuluvana pyrkinyt välttämään sosiaalisia kontakteja, joten en ole voinut pyytää asiantuntevaa apua.” yli 76v nainen

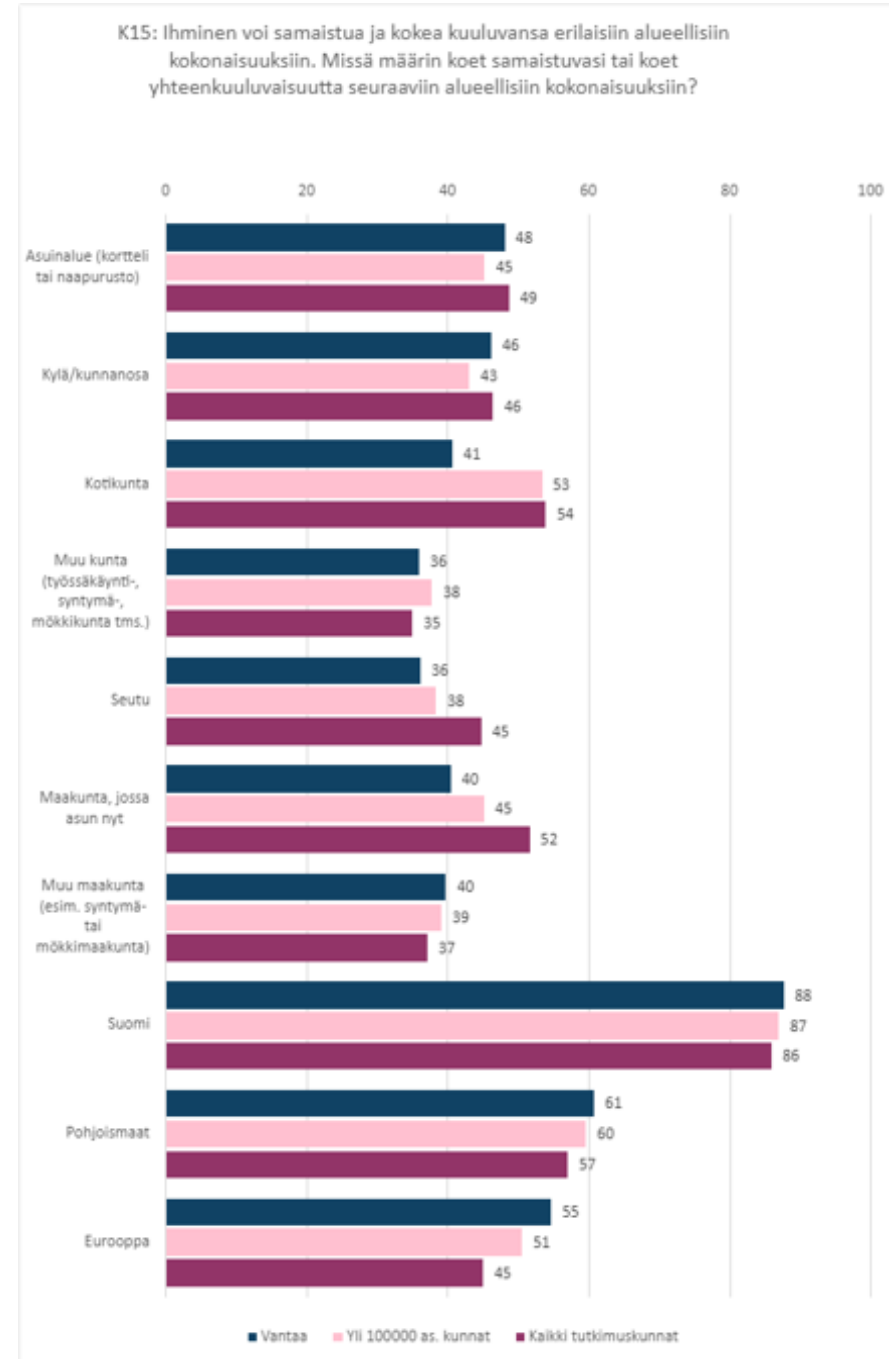
"Hyödyllinen kysely myös itselleni. Huomasin vastatessani, että Vantaan kaupungilla on monta tiedotus- ja vuorovaikutuskanavaa netissä." 36 – 45 v mies

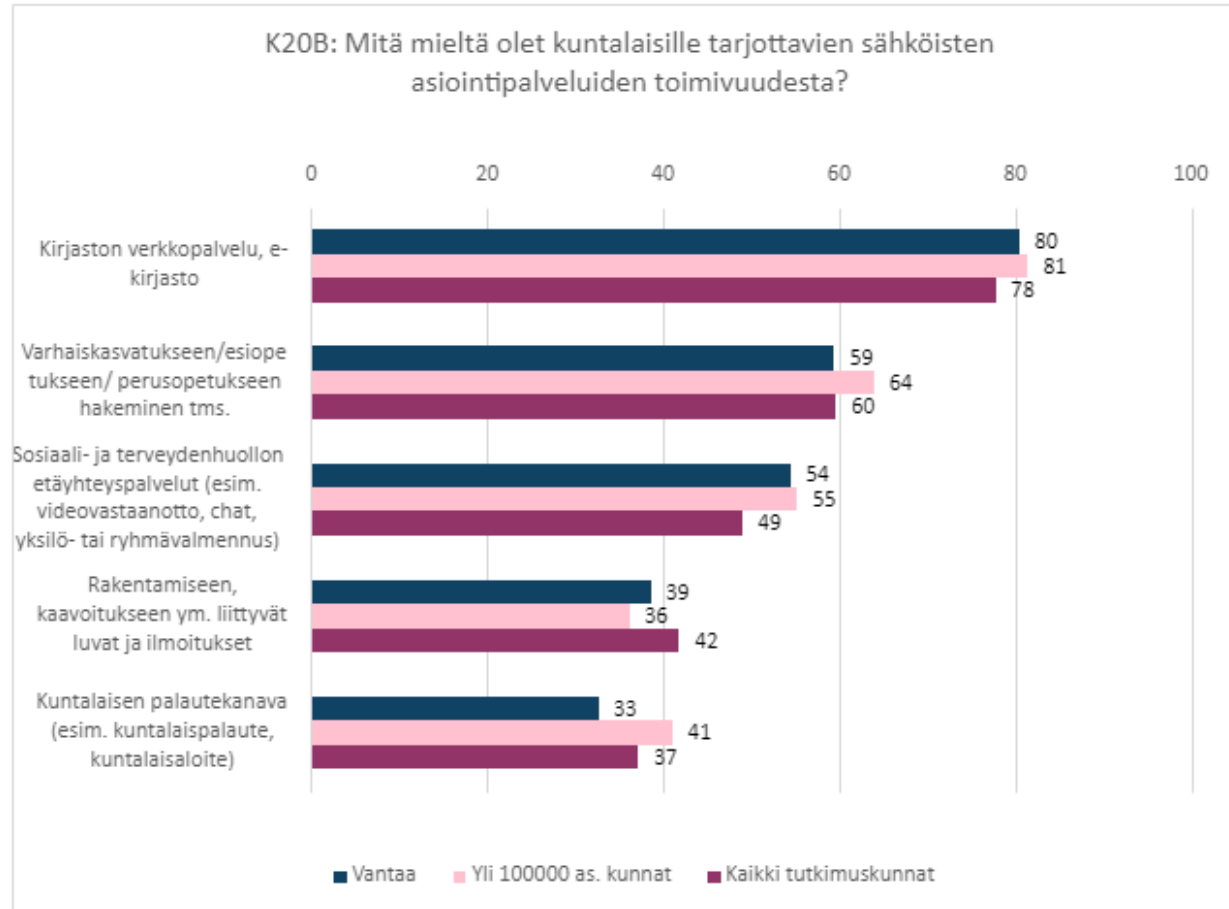
Täydentävää tietoa: Kuntaliiton Kuntalaistutkimus 2020

Mukana 43 erikokoista kuntaa. Vantaan lisäksi yli 100 000 asukkaan kuntia edustivat Oulu, Turku ja Jyväskylä. Vantaalta 614 vastaajaa (yli 50-vuotiaat ja eläkeläiset yliedustettuja).

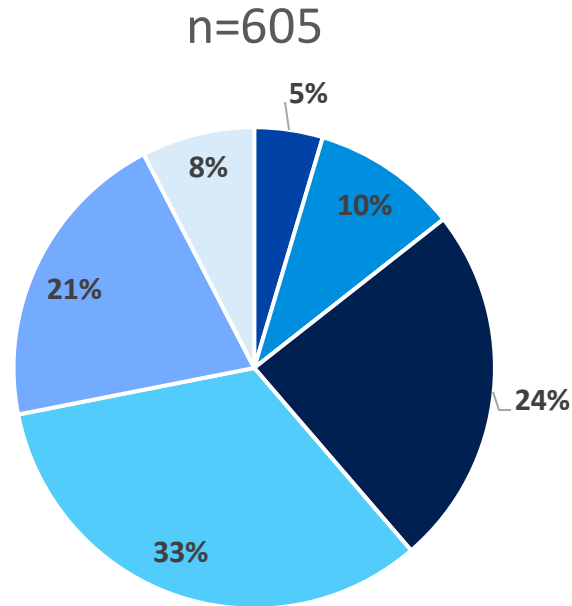
22% kiinnostunut ainoastaan omaan asuinympäristöön vaikuttamisesta. Kotikuntaan samaistutaan muihin kuntiin nähden vähän, asuinalueeseen isoihin kuntiin verrattuna enemmän.

Täydentävää tietoa: Vantaan asukasbarometri 2020 (n=611)

Oletko samaa vai eri mieltä seuraavien väittämien kanssa: Minua kiinnostaa osallistua asuinalueeni kehittämiseen

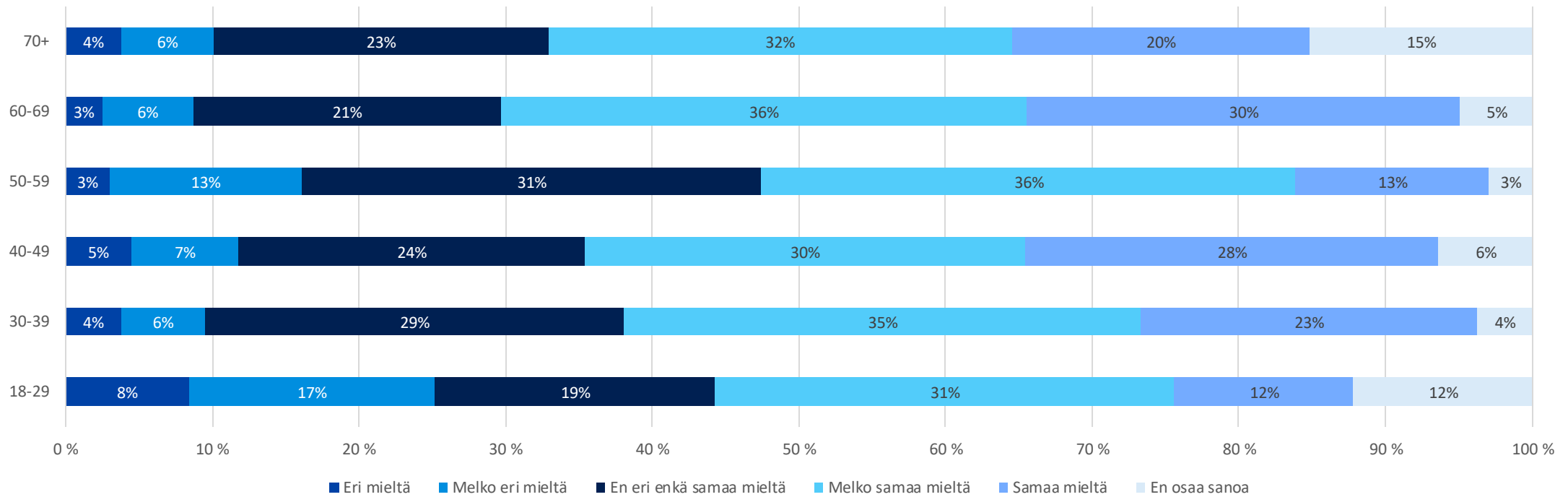
■ Eri mieltä ■ Melko eri mieltä ■ En eri enkä samaa mieltä ■ Melko samaa mieltä ■ Samaa mieltä ■ En osaa sanoa

Ikärymittäin/Asukasbarometri

Oletko samaa vai eri mieltä seuraavien väittämien kanssa: Minua kiinnostaa osallistua asuinalueeni kehittämiseen

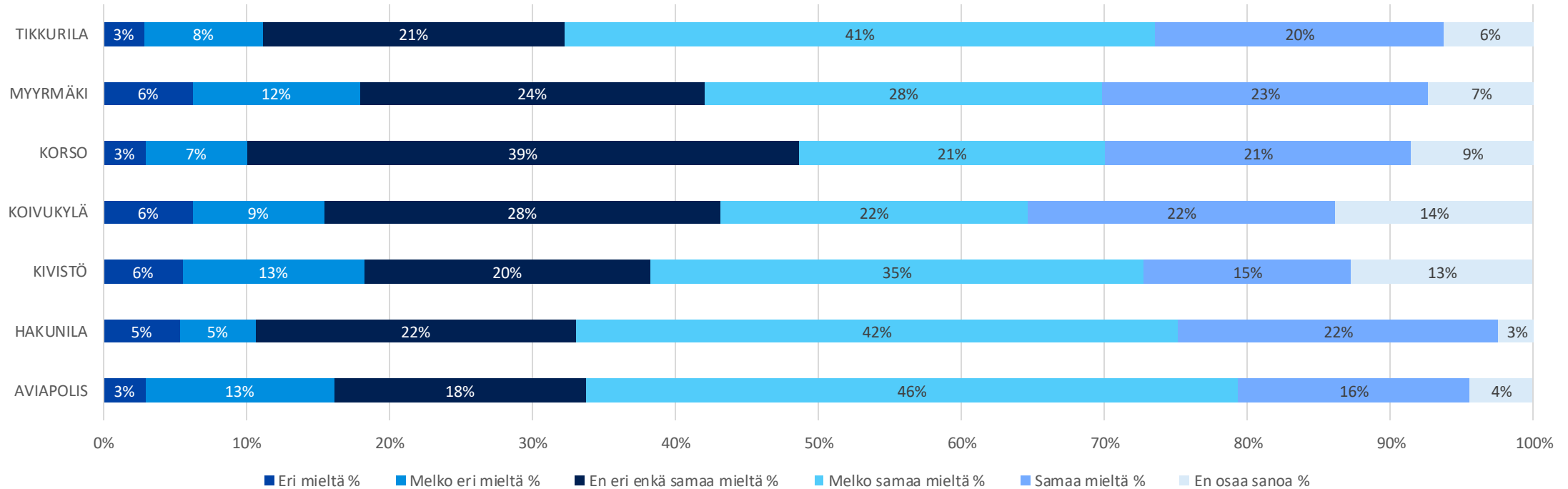
n=605

Asuinalueittain/Asukasbarometri

Oletko samaa vai eri mieltä seuraavien väittämien kanssa: Minua kiinnostaa osallistua
asuinalueeni kehittämiseen
(n=605)

Täydentävää tietoa: Kaupunkipalvelututkimus 2020

Vantaalta 1348 vastaajaa, ikäprofiili ei tiedossa.

Vaikuttamisen mahdollisuudet Vantaalla järjestetty 26% mielestä hyvin (Helsinki 36%, Espoo 32%, kaikki ka 25%). Sama kuin 2016.

Tiedottaminen kunnan palveluista on 52% mielestä hoidettu hyvin (Espoo 56%, Helsinki 54%, kaikki ka 50%). Laskenut vuodesta 2016 kolme prosenttiyksikköä.